

4. Міністерство освіти і науки України «Заклади вищої освіти» станом на 31.01. 2018р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.inforesurs.gov.ua/reestr/?ut=1>

5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України// Департамент туризму і курортів « Ліцензійний реєстр суб'єктів туроператорської діяльності» станом на 20.02.2018р. [Електронний ресурс] // Мінекономрозвитку України : офіц. веб-портал. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5386d976-11e4-4eb1-abdf-2948a2017c17&title=LitsenziiniiRestrSub-ktivTuroperatorskoiDiialnosti>

6. Освітньо-кваліфікаційна характеристика молодшого спеціаліста напрямку підготовки «Туризм» кваліфікації «Фахівець з туристичного обслуговування». – К.: Міністерство освіти і науки України, 2013. – С. 10-11.

7. Трещук О., Лисюк Т. Тренінгові технології у підготовці майбутніх фахівців сфери туризму / О. Трещук, Т. Лисюк // Гірська школа Українських Карпат. – 2015. – № 12-13. – С. 123-127.

Катерина Яблунівська,
аспірант Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України

ЕКОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

З другої половини ХХ ст. екологічні питання належать до числа глобальних, охоплюючи за своїм масштабом і значимістю всю планету. Особливої ваги їх урахування набуває у процесі підготовки фахівців у аграрних закладах професійної (професійно-технічної) освіти, оскільки від професійно-екологічної підготовленості їх випускників безпосередньо залежить ефективність процесів охорони навколишнього середовища. Доцільно вказати, що сьогодні вкрай важливим екологічним аспектом використання машин і застосування інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарської продукції є їх вплив на природне середовище. Відповідно, в основі господарювання повинна бути екологічно доцільна професійна діяльність: від дотримання відповідних екологічних норм і принципів механізаторами, тваринниками, фермерами залежить виробництво екологічно чистої продукції та, у цілому, здоров'я нашої нації.

Безперечно, нинішня соціокультурна й екологічна ситуація істотно підвищує роль і відповідальність педагогічних працівників за результати професійно-екологічної підготовки учнів, які в умовах закладу професійної (професійно-технічної) освіти мають ґрунтовно оволодіти здатностями розв'язання важливих екологічних завдань. Наразі стрімко зростають роль і значення екологічної освіти й екологічної компетентності майбутнього викладача аграрного закладу професійної (професійно-технічної) освіти, який уже з перших днів роботи повинен цілеспрямовано формувати

адекватні екологічні уявлення учнів, розвивати їх уміння й навички взаємодії з природою, виховувати екологічно доцільну поведінку своїх вихованців.

Питання екологічної підготовки учнів і студентів знайшли широке висвітлення у зарубіжній та вітчизняній науковій літературі. Окремі аспекти розв'язання глобальних екологічних проблем, формування екологічної культури особистості розглядали Г. Білявський, В. Боков, І. Зверєв, Л. Лук'янова, А. Луцук, К. Гомоюнов, А. Качинський, М. Рац, Г. Хміль, Г. Глухова, М. Каліннікова, В. Комаров, С. Лебідь, О. Максименко, О. Мамешина, С. Онопченко, Д. Разенкова, О. Слободянюк, О. Ярмач, В. Ясвін та ін.; зміст, форми, методи екологічної освіти й виховання розглядали: В. Бровдій, А. Бугерко, Н. Величко, В. Вербицький, А. Галигін, П. Давидов, Н. Демешкант, І. Дубович, В. Калінін, М. Ківа, Є. Копилець, Н. Кулалаєва, В. Некос, Н. Пустовіт, Ю. Скиба, Л. Фенчак та ін.; питання розвитку екологічної компетентності особистості були предметом дослідження О. Гуренкової, Д. Єрмакова, О. Колонькової, О. Максимович, А. Нестерової, О. Пруцакової, Н. Пустовіт, О. Рогової, Л. Руденко, Л. Титаренко, А. Хрипунової, С. Шмалей та ін.

Не зважаючи на досить помітний пласт педагогічних досліджень екологічного спрямування, не всі аспекти, пов'язані з розумінням суті та структури екологічної компетентності особистості, факторів, умов та технологій її формування висвітлені достатньо повно. До них, зокрема, належить проблема формування екологічної компетентності майбутніх викладачів спеціальних предметів закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

З позиції компетентнісного підходу, загальним інтегрованим результатом екологічної освіти є екологічна компетентність особистості. У сучасних педагогічних дослідженнях екологічна компетентність – це головна мета й результат екологічної освіти, інтегральний особистісний розвиток, який забезпечує здатність особи виокремлювати, розуміти, оцінювати сучасні екологічні процеси, спрямовані на забезпечення екологічної рівноваги та раціонального природокористування. Основною метою екологічної освіти визначено формування знань про навколишнє природне середовище, специфіку його внутрішніх відносин, характер антропогенного впливу на нього, а також принципи гармонійного розвитку людини та природного середовища. З огляду на це, слушним є визначення екологічної освіти як нового сенсу й мети сучасного освітнього процесу, унікального засобу збереження й розвитку людини і продовження людської цивілізації, результату переорієнтації та узгодження різних дисциплін (Л. Лук'янова).

Аналіз навчальних планів підготовки студентів за спеціальністю 015 «Професійна освіта» переконує, що безпосередньо екологічними знаннями майбутні інженери-педагоги оволодівають при вивченні таких дисциплін,

як «Інженерна екологія», «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці», «Енергозберігаючі та екологічні технології». Натомість донині практично невикористаними залишаються можливості формування екологічних здатностей студентів через: екологізацію змісту дисциплін освітньої програми; створення інтегрованих курсів екологічного спрямування; залучення студентів до екологічних факультативів; неформальну екологічну освіту.

Відтак, екологічна освіта майбутніх педагогів має поєднуватися з формуванням у студентів потреб, мотивів, звичок цілеспрямованої природоохоронної діяльності, здорового образу життя, екологічних якостей, що мають регулювати поведінку студентської молоді. У цьому контексті екологічне виховання постає як багатофакторний процес розвитку екологічної свідомості й екологічної культури особистості. Таким чином, важливим напрямом педагогічної діяльності щодо формування екологічної компетентності студентів визначаємо природоохоронну діяльність, що в умовах аграрного університету має здійснюватися у процесі поєднання навчально-дослідницької, науково-дослідної, навчально-просвітницької та інших видів діяльності.

Наталія Вільчинська,
аспірант Інституту професійно-технічної освіти
НАПН України

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ: АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ

Переорієнтація економічних векторів розвитку України на європейські ринки і стандарти якості й зумовлене цим зростання ролі туристичного сегменту у вітчизняній економіці детермінує також зміни в системі української професійної (професійно-технічної) освіти. Зокрема, у майбутніх фахівців готельного обслуговування мають бути сформовані такі компетентності, які б повною мірою забезпечували випускникам закладів професійної освіти належний рівень спілкування у вибраній професійній сфері. Таким чином, комунікативна компетентність стає необхідною умовою ефективної професійної діяльності у сфері вітчизняного готельного обслуговування. З огляду на позитивний європейський досвід професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування, активізувалися й вітчизняні дослідження щодо застосування компетентнісного підходу в системі сучасної професійної (професійно-технічної) освіти. Е. Зеєр наголошує, зокрема, що компетентнісний підхід визначає пріоритетну орієнтацію на вектори освіти, серед яких виокремлює «навченість, самовизначення, самоактуалізацію, соціалізацію та розвиток індивідуальності» [3]. Це, в свою чергу, зумовлює дослідження особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців, здатних до вирішення сучасних комунікаційних завдань (А. Алексюк, Н. Боритко, І. Богданова, І. Гапійчук,